וחובות שקבוע להן זמן מאי טעמא דר"מ דאמר קרא [1]לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום אמר להן משה לישראל כי עייליתו לארץ ישרות תקריבו חובות לא תקריבו מנחות א] ונזירות ישרות נינהו ורבנן ב] אין מנחה בבמה נזירות חובות נינהו אמר שמואל מחלוקת בחטאת ואשם אבל א)בעולות ושלמים דברי הכל ישרות נינהו וקרבי מותיב רבה ב)חזה ושוק ותרומת לחמי תודה נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה ואילו הזרוע בשלה שיירה אי אמרת בשלמא בעולה ושלמים פליגי הא מני רבנן היא אלא אי אמרת בחטאת ואשם פליגי הא מני אלא אי איתמר הכי איתמר אמר שמואל מחלוקת בעולה ושלמים אבל בחטאת ואשם דברי הכל חובות נינהו ולא קרבי אמר מר וחכמים אומרים ג)כל שהצבור מקריבין באהל וכו' מאי טעמייהו דרבנן אמר קרא [2]איש ג] הישר בעיניו יעשה איש ישרות הוא דליקרוב חובות לא ליקרוב וצבור אפי' חובות ליקרוב

לא תעשון וגו'. לאחר ביאת הארץ משתעי וקאמר לא תעשון כשתבאו בגלגל: **ככל אשר אנחנו עושים פה היום.** שאנו בין לצבור בין יחיד מקריבין חטאות ואשמות ובכור ומעשר שהן חובות שאין קבוע להם זמן וכ"ש חובות הקבוע להם זמן אבל מה אנו עושים שם איש כל הישר בעיניו היחיד לא יקריב שם אלא נדרים ונדבות שישרו בעיניו לנדור ולנדוב עד מתי כי לא באתם וגו' עד שתבאו לשילה: **ישרות תקריבו.** נדרים ונדבות: **חובות לא תקריבו.** היחידים דאיש כתיב ולא פליג קרא בין גדולה בין קטנה דליחיד לא קרב אלא נידר ונידב הלכך שאין נידר ונידב אין קרב בבמת יחיד דהא אין קדשי לצבור קריבין ד] כדתנן במתני' (דף קיב:) קרבנות לצבור קריבין במשכן קרבנות יחיד קריבין בבמה: **מנחות ונזירות ישרות נינהו.** דאע"ג דבמלאת נזרו הויין קרבנותיו חובה עליו מיהו ע"י נדר באו עליו: **אין מנחה בבמה.** כדאמרי' לקמן (קיט:) זבחים ולא מנחות (דכתיב) למען אשר יביאו בני ישראל וגו' על פני השדה היינו במות ה] שעת היתר שלהם והביאום לה' אותם שהוקדשו בשעת היתר ולא הספיק להביאם עד שנאסרו כדאמרן בהשוחט לעיל (דף קו:) דפסוק זה בקדשי ו] קדשים שהוקדשו בשעת היתר והקריבום בשעת איסור קאי וזבחו זבחי שלמים ומפרש בת"כ ד) אין לי שקרבו בבמה אלא שלמים דהא אוקימנא בקדשי במה מניין אף עולה ת"ל זבחים ז] יכול אף חטאת ואשם ת"ל אותם ומה ראית אחרי שריבה ומיעט אמרת מה שלמים הבאים בנדר ונדבה אף כל הבא בנדר ונדבה ולר"מ איתרבו נמי מנחות ונזירות ורבנן דייקי זבחים ולא מנחות אלא דבר הזבוח: **נזירות חובה היא.** דהוא לא התנדב [אלו] הקרבנות אלא אסר עצמו ביין ובתגלחת ומאליו נתחייב בקרבנות: **מחלוקת.** דר"מ ורבנן בנזירות בחטאת ואשם שבה אבל עולות ושלמים לנזיר דברי הכל קרבי: **חזה ושוק.** המורם משלמים ותודה (א) וארבע חלות המורמות לכהן מארבע מיני חלות שבתודה כדכתיב והקריב ממנו אחד מכל קרבן וגו' (ויקרא ז): **ואין נוהגין בבמה קטנה** גרסינן בסוף פירקין (דף קיט:) דכתיב בהו (ויקרא י) להניף תנופה לה' ח] ולא בבמה ואילו מורם מאיל נזיר דהיינו זרוע בשלה שיירה ולא תנייה שמע מינה לא קרבי שלמי נזיר בבמה דאי הוו קרבי הוה תני דלא נהיג ביה נמי תרומה דידיה (ב): **אלא אי אמרת בחטאת ואשם הוא דפליגי.** אבל שלמי נזיר דברי הכל קרבי הא מני: **איש הוא דחובות לא הקריבו.** ואפי' בגדולה אבל לצבור מקריבים חובות:

ורבי

וחובות הקבוע להם זמן אבל פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים לא קרבו להם בגלגל עכ"ל ובתוס' הזכיר פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים שהן חטאות שאין קבוע להם זמן דלפי' חטאות הקבוע להם זמן כגון שעירי הרגלים לא קרבו לר"ש כדמסיק לקמן מתרגם מתני' בעולה. (הג"ה וא"כ ביוה"כ לא קרבו לצבור באהל מועד ט] בנוב ובגבעון לא פרים ולא שעירים כי אם תמידים י] והא דאמרי' בתוספתא ה) ר' יהודה אומר אבשלום נזיר היה שנאמר ויאמר אבשלום אלכה נא ואשלם נדרי אשר נדרתי בחברון כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור והאי קרא בהיותם בגבעון כתיב ומפרש פ"ב דתמורה (דף יד:) שהקריבם בחברון בבמת יחיד דאי הלך בחברון להביא כבשים טובים ולהקריבם בבמה גדולה א"כ מחברון מיבעי ליה והשתא לר' יהודה אי נזירות נידר ונידב הוא אתי שפיר שהקריבן בבמת יחיד בחברון ואי נזירות חובה הוי א"כ הקריבן בגבעון באהל מועד שהיה שם דלר' יהודה יחיד נמי אלי מקריב חובות בבמה גדולה אף בשעת היתר הבמות ולא דייק בין מחברון ובחברון אבל רבנן דאמרי נזירות חובה הוא ולא קרב יחיד חובות אף בבמת צבור בנוב ובגבעון א"כ אבשלום לא נזיר היה והא קרא דאלכה ואשובה ואשלם נדרי מיירי בנדרים ונדבות. הג"ה): ז) **רבי שמעון אומר אף צבור לא הקריבו כו'.** לכאורה ר"ש אדרבנן דלעיל מיניה קאי ולינהו סברי כרבנן קמאי דמנחות ונזירות לא קרבו בבמה דליכא בינייהו אלא נסכים כדמפרש לקמיה ש"מ דלר"ש נמי לא קרבו דהא אפי' בצבור ממעט יותר משאר תנאים ותימה דבפ"ק דמגילה (דף ט:) [במתני' דקתני] אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים זה הכלל כל הנידר ונידב קרב כו' ומפרש בגמ' כעין פסחים דהיינו חובות הקבוע להם זמן אבל שאין קבוע להם זמן הבא והכא לא קרב ומוקי לה כר"ש אלמא ר"ש תני האי כללא יא] א"כ מנחות ונזירות קרבי לר"ש וכדאמרינן הכא לר"מ דתני האי כללא ואי הוה גרסי' במגילה זה הכלל נידר ונידב בלא כל הוה ניחא ליה דכל דר"מ אתי לרבויי מנחות ונזירות ועוד יש לומר דהא דפשיטא ליה לר"מ יב] דמנחות ונזירות ישרות משום דתניא בת"כ בפרשת אחרי מות מה שלמים מיוחדין שהן נידר ונידב קריבין בבמה אף כל נידר ונידב קרב בבמה אף המנחות והנזירות דברי ר"מ וקצת תימה אי אהא סמיך דלא מייתי לה ועוד לר"ש דמגילה מי נפקא מנחה מכלל נידר ונידב ונראה ליישב מתניתין יג] דהכי קאמר דאין חילוק בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים יד] כל הנידר ונידב הקרב בבמה גדולה קרב בקטנה וכל שאין נידר ונידב טו] שאין קרב בגדולה אין קרב בקטנה ולא נחת אלא לפרש מה ששוותה הגדולה והקטנה אבל טז] יש נידר ונידב שאין קרב לא בזו ולא בזו כגון מנחות ונזירות אבל לנידר ונידב דר"מ אין לפרש דלא איירי במנחות ונזירות דשפיר מישתמע מלישנא יז] דנידב ועוד דקתני לה בהדיא בת"כ וכן נראה ולאי לפרש דאההיא דתורת כהנים סמיך אע"ג דלא מייתי לה דבתמורה מייתי לה בפ"ב (דף יד:) דאמרי' התם אמר ליה אביי ולימא מר שלמי פסח דאי שלמי נזיר נידר ונידב הוא דהא תניא זה הכלל כל הנידר ונידב קרב בבמת יחיד וכל שאינו נידר ונידב אינו קרב בבמת יחיד ותניא המנחות ונזירות קריבות בבמת יחיד דברי ר"מ משמע דמההיא דייק ולא מלישנא ומאן דלא חשיב התם נזירות נידר ונידב קמשני שמי מכאן נזירות: **ורבנן** מנחות אין מנחה בבמה. ליחיד בין בבמה גדולה בין בבמה קטנה קאמר כדתניא איך רבנן כאן וכאן לא קרבו (נסכים) ליחיד אלא עולה ושלמים בלבד ואמרי' דנסכים איכא בינייהו ותו לא וה"ה לעופות נמי לא קרבו לרבנן כדאמרי' בסוף פירקין (דף קיט:) לדברי האומר אין מנחה בבמה אין עופות בבמה מ"ע זבחים ולא עופות זבחים ולא מנחות דאוקימנא ההוא קרא לעיל בריש השוחט (דף קו:) בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות ותימה דבסוף יח] פירקין (דף קיג.) תנן ר' יהודה אומר אין מנחה בבמה והכא קא"ר יהודה כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל והרי מנחות ועופות דבגלגל כאן וכאן לא קרבו ולא מיסתבר למימר דנהי דלרבנן כאן וכאן לא קרבו לר' יהודה קרבו בבמה יט] לצבור דמהיכי תיתי הך דרשא למר ולמר ועוד א"כ לקמן דפריך חכמים היינו תנא קמא ומשני קרבו נסכים במדבר איכא בינייהו לימא דמנחה קריבה בבמת צבור איכא בינייהו לרבנן קדמאי קריבה ולבתראי לא קריבה: **מחלוקת** בחטאת ואשם. בחטאת ואשם של נזירות איירי:

ואין נוהגין בבמה קטנה. פי' בקונטרס דכתיב בהו להניף תנופה לה' וא"ת הרי מנחה לת"ק דר' יהודה דמתני' דליתא בבמה קטנה ואין תנופה והגשה בה וא"כ הנך נמי ליהוי בבמה ולא ליבעי תנופה ויש לומר דהני חזה ושוק ותרומת לחמי תודה עיקר מצותן בתנופה הלכך בטלה תנופה בטלי איניהו אבל מנחה עיקר מצותה קמיצה והקטרה:

מחלוקת בעולה (ואשם) [ושלמים] כ]. של נזירות קאמר ותימה דמאן דאמר לא קרבו ואפי' בבמה גדולה היכי משני קרא דאבשלום דכתיב (שמואל ב טו) ואשלם נדרי דליכא למימר בשאר נדרים דבפרק שני דתמורה (דף יד:) משמע דאיירי בקרבן נזירות:

תורה אור

1. לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו: דברים יב, ח
2. בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: שופטים יז, ו

ולהגרי"ב צ"ל הפסוק שבאות א.

מוסף רש"י

וחובות שקבוע להן זמן. אבל חובות שאין קבוע להן זמן, כגון פר העלם דבר ושעירי ע"ז, הכא והכא לא קרב (חגיגה ו:). **לא תעשון ככל אשר אנחנו וגו'.** מוסב למעלה על כי אתם עוברים את הירדן וגו' כשתעברו את הירדן מיד אתם מותרים להקריב בבמה כל י"ד שנה של כבוש וחלוק, ובבמה לא תקריבו כל מה שאתם מקריבים פה היום במשכן שהוא עמכם ועמשה, והוא כשר להקריב בו חטאות ואשמות נדרים ונדבות, אבל בבמה אין קרב אלא הנידר ונידב, וזהו איש כל הישר בעיניו, נדרים ונדבות שאתם מתנדבים על ידי שישר בעיניכם להביאם, ולא ע"י חובה, אותם תקריבו בבמה (דברים יב.ח) **ישרות תקריבו.** נדרים ונדבות תקריבו בבמת ליחיד: **חובות לא תקריבו.** איש איש בבמה לא יקריב שום חובה ואפילו בבמת ליחיד עד שתבואו אל המנוחה ותקריבום (לעיל קיז.):

מסורת הש"ס

א) ע' ירוש' פסחים פ"ב ה"ד מגילה פ"א הי"ב, ב) [לקמן קיט:] ע"ש ירוש' מגילה שם, ג) שם פ"א הי"א, ד) אחרי פ"ט הל' ה"ו, ה) סוטה פ"ג ה"ד, ו) שייך לע"א, ז) וכהג"ה לעיל לא כתבו כן, ועי' תוס' תמורה יד: ד"ה שמי למתלי' תמיה א.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חזה וכו' ותודה הס"ד ואח"כ מה"ד ותרומת לחמי תודה ארבע: (ב) ד"ה ואין נוהגין וכו' תרומה דידיה כבמת יחיד הס"ד:

שינויי נוסחאות

א] צ"ל ומנחות (ב"ש): ב] ורבנן מנחות אין מנחה כו' (ישנה. וכ"ה בתוס'): ג] איש כל הישר בעיניו (דברים יב) צ"ל (הגרי"ב): ד] קריבין בה כדתנן (שמח"י): ה] צ"ל במה בשעת (שיטה): ו] צ"ל בקדשים שהוקדשו (ישנה): ז] צ"ל זבחי (ישנה): ח] צ"ל לפני ה' (ב"ש): ט] מועד שבגלגל ובנוב צ"ל (צ"ק): י] צ"ל דומיא דתמידים. פי' שהרי אלו ואלו הפסח שנאמר לאחרי מות יכל הנאמר בחומש הפקודים היו עולות ואם הכל הקריבו לבד מהשעירים ופר כ"ג ושעיר לחטאת (צ"ק): יא] היינו דהתוס' לא גרסי בברייתא מנחות ונזירות כו'. [עי' ש"ע טעמ' הקידם אות י] וא"כ הגמ' דפשיטא ליה דלר"מ מנחות ונזירות קרב בבמה ע"כ דייק כן מלישנא דר"מ כל שנידר ונידב (שפרי כלי קודש): יב] אלו צ"ל דלר"מ מנחות כו': יג] מתניתין דמגילה (ב"ש): יד] ככ"ם ניתוסף זה הכלל: טו] ונידב א"צ שקרב בבמה גדולה אין וכו' צ"ל (צ"ק). ובמהר"ם הקשה על ג' ז דהא התוס' כתבו דלא נחת לפרש אלא מה ששוותה הגדולה והקטנה, ולפי הגהת צ"ק נמצא מפרש גם במה שלא שוותה, ויש' שלפנינו שפיר מתפרשא דשאין נידר ונידב אינו קרב בין בגדולה בין בקטנה [חוץ מפסחים וכיו"ב שקבוע להם זמן]: טז] אבל מודה ר"ש דיש נידר כו' צ"ל (צ"ק): יז] מלישנא דכל נידר ונידב ועוד צ"ל (צ"ק): יח] צ"ל כסוף הפרק של התמניות. ובצ"ק הגיה ותימה דבמתני' תנן: יט] צ"ל בבמת ציבור (צ"ק): כ] ושלמים. בעולה ושלמים של נזירות כו' (ב"ש. חי"ג):